

slovo

5/2022

Zima

ČASOPIS CIRKEVNÉHO ZBORU ECAV RANKOVCE

Panta

■ Ivan Elko

V decembri 1987 som sa chystal prežiť svoje prvé Vianoce na vojne. Narukovaný som bol tretí mesiac a spolu s ostatnými som v pokluse vykonával všetko, čo správni bažanti na vojne vykonávať mali.

Pred Vianocami som dostal list od otca. Už dlhšie ho trápilo srdce. Vyjst' mnohými schodmi a briežkom do kostola v Krajnom mu robilo značné ťažkosti. V liste si však pochvaloval, že sa cíti veľmi dobre, má pripravené všetky kázne a na sviatky sa teší. Okrem toho, že to boli Vianoce, mal si pripomenúť i zvláštne osobné jubileum. V nedeľu 27. decembra 1952 vykonal v Krajnom próbne Služby Božie a následne si ho Krajňanci zvolili za farára. Práve tomu malo byť 35 rokov a bola to opäť nedeľa.

Práve v tú jubilejnú Nedeľu po Vianociach, počas Služieb Božích otec náhle zomrel. Zhromaždenie vraj spievalo tretiu pieseň, pred kázňou, on sedel na stoličke a jeho spev zmlkol tak nebadane, že zhromaždenie chvíľu ani netušilo, že ich farár práve dokonal. Prvýkrát som cestoval domov z vojny. Deň pred Starým rokom bol otec pochovaný.

Dovtedy mali Vianoce vždy pre mňa nádych krásneho, romantického a bezstarostného času, možno až bezčasia. Odvtedy bola do nich prmiešaná nová príchúť. Príchúť niečoho vážneho a pohnutého, príchúť straty, smútku, konca.

Nie, nie, týmto spomínaním nechcem vzbudzovať súcit. Chcem

poukázať na niečo ďalšie, čo sa paradoxne príchodom smrti s mojimi Vianocami udialo.

Tak, ako roky plynuli, začínal som si uvedomovať, že to, čo vstúpilo do mojich Vianoc smrťou otca, im dalo ešte iný rozmer, ktorý si veľmi dobre rozumel s vierou, bol s ňou úzko spojený. Viera sa z neho tešila, mala z neho úžitok. A to je dobre, keď sa viera z niečoho teší, keď má z niečoho úžitok. Aj keď je to za cenu toho, že prežijete niečo ťažké a skľučujúce.

K tomuto všetkému sa vrátíme. Na chvíľu odbočme. Hovorí sa, že človek by sa mal vedieť radowať aj z maličkostí. Toto by mohlo platiť aj pre cirkev a kresťanov. Tí žijú v sekularizovanom svete a napriek mohutnej kritike predvianočného zhonu by sa mohli občas i tešiť z toho, ako svet ešte stále dokáže Vianoce prežívať. Nemôžeme žiadať od sekularizovaného sveta, aby prežíval Vianoce v plnom formáte kresťanskej viery, ale je tu niekoľko maličkostí, z ktorých sa možno radowať. Na Vianoce sa hovorí o láske. Pranie sa sebeckto akéhokoľvek druhu. Napriek reklamnému a konzumentskému ošialu sa kritizuje práve ten reklamný a konzumentský ošial. Hovorí sa o „srdci“, o tom rozmere života, ktorý človek stratil. Hovorí sa o ľudskej blízkosti a rodiny sa skutočne snažia si byť blízko. Nabáda sa ku pokoju. Hovorí sa o mnohých ďalších dobrých a pozitívnych veciach. Tento výnimočný rozmer dávajú sekulárnemu svetu práve Vianoce, kresťanské svedectvo o narodení Božieho Syna.

Áno, budme za to vďační.

Ale na druhej strane je jasné, že z kresťanského svedectva o narodení Božieho Syna bol vyprázdnený jeho pôvodný obsah a z Vianoc sa stal moderný spoločenský mýtus, ktorému bola ponechaná psychohygienická funkcia. Má človeka aspoň na chvíľu zastaviť, vypnúť ho z povinností, dopriať mu, aby „išiel do seba“, pripomenúť mu, že „tieto dni sú o láske“, priviesť ho k tomu, aby sa rozmrazil, roznežnil, stal sa dieťaťom, estétom, spevákom, kuchárom, pozorným príbuzným. Tak veľmi sa snažíme do toho sviatku vniesť taký vklad, ktorý pár prchavým vianočným okamihom dá rozmer, ktorý vlastne v hĺbke srdca žiadame od života samotného: rozmer niečoho nádherného, zmysluplného, čarovného, tajomného a prívetivého... Kto by za tým netúžil? Aj ja za tým túžim.

A práve smrť dokáže rozbiť túto idylku. Cynicky sa všetkému zarehocé. Zrazí nás do stavu, kde nie je žiadneho miesta pre trblietky, vône, svetlá, šťastie, nehu. Smrť akoby anuluje všetky naše vlastné vklady do Vianoc a vlastne do čohokoľvek. A práve tým môže zaostriť náš pohľad za všetku nami vyprodukovanú vianočnú krásu, nádheru, čaro, tajomnosť, áno, za všetky vianočné rekvizity, nech by nám boli akokoľvek milé, dokonca aj za samotné Vianoce, za naše telo, za čas a svet. Smrť nás dokáže prinútiť, aby sme vnímali iba obnaženú dreň nášho vlastného života, našej holej existencie, maličkšej a ubiedenej a na jej pozadí uvideli Boha, Jeho lásku, Jeho veľkosť a vznešenosť, Jeho vášeň pre nás, Jeho zápas o nás, Jeho cestu k nám v Ježišovi, Jeho neko-

nečnú túžbu načiahnúť sa za nami, Jeho bohatstvo a Jeho rozhodnutie skutočne nás obdarovať. Pozvať nás k novému životu a otvoriť nám večnosť.

Apoštol Pavel, maličký mravček v gigantickom antickom svete na začiatku nášho letopočtu, vo svete bizarnom, sebavedomom, výbojnom, hladajúcom a prázdnom, pyšnom ako je ten náš, sám človek kedysi sebaistý svojimi vlastnými náboženskými, morálnymi a ľudskými kvalitami, ale potom troskotajúci na nezodpovedateľnej otázke „Ak som taký nábožensky, morálne a ľudsky kvalitný, načo musel prísť na zem Boží Syn, načo musel trpieť a zomrieť?“, tak tento Pavel, po veľkom prelome vo svojom živote, uchvátený a nadšený objavom absolútnej Božej lásky v Ježišovi Kristovi vyznáva: „Boh nám daroval v Kristovi všetko.“ (Rímskym 8, 32) Použije pritom veľmi silný výraz - „panta“, preložiteľný ako „úplne, totálne všetko“.

Čo je proti Božiemu „všetko“ snaha niečo krásne, čarovné a tajuplné do Vianoc napumpovať? Čo je proti Božiemu „všetko“ snaha čosi si na tomto svete dokazovať a presadzovať? Čo je proti Božiemu „všetko“ samotná smrť, akokoľvek hrozná, tvrdá? Niekedy nám život čosi zoberie. Niekedy nám zoberie dosť, akoby všetko. Nemilosrdne, na dreň. Čo je to však proti Božiemu „všetko“, ktoré sa nám otvorilo v Ježišovi Kristovi? Toto som pochopil po tých Vianociach, keď zomrel otec. ■

*prebraté z Otvorená náruč,
jeseň/zima 2018, ECAV Nitra*

Verš mesiaca december

■ Anna Debnárová

**„Vlk bude hosťom u baránka a leopard bude ležať s kozl'atom.
Teľa, levíča a kŕmny dobytok budú spolu
a malý chlapec ich poženie.“**

Izaiáš 11, 6

Slová proroka Izaiáša vyznievajú ako zvesť o zmene zoologických pomerov. Vieme však, že sú to obrazy, ktorými sa prorok snažil priblížiť dôležitosť a význam svojho proroctva. Dnes je pre nás kresťanov omnoho jednoduchšie čítať tieto slová, pretože sme k nim z Božej milosti dostali kľúč. Tým kľúčom je Boží Syn Ježiš Kristus, ktorého narodenie si budeme čochvíľa pripomínať. A tak smieme aj tieto slová čítať akoby z opačného konca. Od výsledku smerom k počiatku. Veď práve slová o nažívaní zvierat v pokoji zaznievajú v kontexte slov, ktoré hovoria o príchode Spasiteľa, o Jeho úlohe, o Jeho vlastnostiach.

Dôsledkom vlády tohto Spasiteľa, Ježiša Krista, narodeného v Betleheme, bude aj obnovenie pokoja. Obnovenie pokoja aj medzi človekom a prírodou. „To je výborná správa!“, povieme si. Kde je však ten pokoj? Veď koľko nepokoja vnímame nielen okolo seba, vo svojom okolí, vo svete, ale aj v ľudských srdciach?! V súčasnosti je celé stvorenie hlboko porušené hriechom. Veď každý z nás je od narodenia naklonený k čineniu zlého (nesieme si dedičný hriech), ale aj vďaka

prorokovi Izaiášovi máme skrze Ježiša Krista nádej. Nádej nielen na obnovenie pokoja, ktorý svojou obeťou na kríži a slávnym vzkriesením prináša do našich srdc, ale aj nádej na pokoj medzi stvorením. Izaiáš nemyslí na pokoj medzi zvieratami navzájom, ale obrazmi zvierat naráža na pokoj malých a veľkých národov. Malých a veľkých štátov. Už nikto do nikoho nebude skákať. Už nikto nikoho nebude hrýzť, ani provokovať, ani ho žrať! Nastane ríša pokoja. Nastane rajskej stav mieru a pokojného súžitia. Celá zem bude mať ten správny vzťah k Bohu (poznanie Hospodina), ale aj k sebe navzájom. Ľudia skrotnú. Budú poslúchať Hospodina. Pokoria sa pod Jeho mocnú ruku.

Toto je nádej, ktorú máme nielen v závere občianskeho roka, ale ktorú máme a smieme sa ňou skrze pôsobenie Ducha Svätého potešovať aj v čase, kedy dôsledky nepokoja susediacich štátov vnímame veľmi konkrétne. Amen. ■

*autorka je zborová farárka,
CZ Budimír*

Kto je to archanjel Gabriel?

■ Ľuboslav Beňo

Ak by sme mali ísť do prastarej biblickej histórie, musíme uznať, že starovekí ľudia boli náboženstvom animisti. Ak to zoberieme biblickým chronologizmom, tak zrejme ide o ľudí po Potope, keď došlo k rozšíreniu národov (Gen 10) a Pán Boh sa nanovo zjavil Abrahámovi (Gen 12). Dovtedy aj Abrahám uctieval urského boha Sin, ktorého videli v Mesiaci na oblohe. Pripisovali mu ľudské vlastnosti a hľadali v ňom ľudskú tvár (pri splne vďaka fantázii môžeme vidieť jeho rozhnevanú tvár, v skutočnosti ju tvoria krátery).

Zosobnenie prírodných javov viedlo neskôr k polyteizmu, presvedčeniu, že existuje mnoho rôznych bohov, ba že každý národ a každý kmeň či rodina môže mať toho svojho.

Izraelská stará viera však verila prísne iba v jedného jediného Boha – Hospodina. Nič okrem Neho neexistovalo a najstaršie časti Starej zmluvy nerozvíjali ani učenie o anjeloch, aj keď sa tam s nimi čas od času stretáme.

Až počas babylonského exilu, zajatia, dochádza k rozvinutiu učenia aj o týchto duchovných bytostiach podľa Dan 12,4 ako v čase, kedy sa poznanie rozmnoží. Najmä apokalyptické spisy, ktoré sa ani nedostali do kánona 66 biblických kníh, rady rozoberajú, ako to s anjelmi je. Jedným z týchto apokalyptických spisov je

práve biblická kniha Daniel, v ktorej ako jedinej v Starej zmluve sa spomínajú anjeli aj menami – Gabriel a Michael. V iných knihách Starej zmluvy ich nenájdeme (okrem nich sa ešte v dvoch apokryfných knihách Tobiaš a Henoch sa stretáme s menom Rafael a v absolútne nebiblickej 2. Ezdrášovej knihe sa dočítame ešte o Uriélovi). Neskôr sa vytvorila teória až o deviatich zboroch anjelov, čo však nie je biblické.

Archanjeli sú úplne prví, resp. vedúci Boží poslovia. Kým Michael je považovaný za vrchného anjela izraelského národa (pozri Dan 10,13.21; 12,1 ale aj Jud 9 či Zjav 12,7), Gabriel je Božím poslom pre konkrétnych ľudí, ktorí stáli na zlome dejín spásy – Daniel v babylonskom zajatí, keď došlo k obnove Izraela a rozšíreniu učenia, a potom Zachariáš a Mária pri narodení Spasiteľa v júdskom Betleheme. Tak ako všetky biblické mená, aj jeho meno má svoj zvláštny symbolický význam – znamená: Boh je môj hrdina.

V prvom zjavení sa Gabriela (Dan 8,13n a potom ešte 9,21) tento anjel povzbudil nešťastného Daniela v zajatí, keď nerozumel všetkým veciam, ktoré mu boli ako prorocstvo ukázané a vysvetlil mu ich. To bol dôležitý okamih, pretože na Izrael v zajatí boli vyvíjané veľké snahy, aby sa nielen asimiloval, ale priamo splynul s ostatnými národmi, tak posilnil počet Babylončanov a vlastne zanikol. Lenže Pán Boh má so

svojím ľuďom celkom iný plán...

Pre nás je však zaujímavejšie druhé zjavenie, ktoré zachytáva jediný Lukáš vo svojom evanjeliu, a to pri narodení Mesiáša, Ježiša Krista. Najprv sa zjavuje kňazovi Zachariášovi, aby mu oznámil narodenie syna Jána, z ktorého sa stane Krstiteľ. Krátko na to sa anjel Gabriel ukázal mladučkej Márii, pretože ona bola vybratá ako matka Spasiteľa sveta. Toto je najdôležitejší okamih (resp. dej) z celej histórie ľudstva. Práve tu poslal Pán Boh svojho anjela, archanjela Gabriela, aby oznámil svetu veľkú, obrovskú novinu. Podľa toho je úlohou tejto nebeskej bytosti, Gabriela, stáť pri ľuďoch pri najväčších dejinných

udalostiach.

Zvláštnosťou je, že v takom islame považujú Gabriela (Džibríl) za Svätého Ducha, práve on vraj zjavil Mohamedovi celý korán, islamskú bibliu.

Poznámka: K anjelom sa nemodlíme, ani k archanjelovi Gabrielovi. Pán Boh sa nám v Ježišovi Kristovi tak priblížil, že na modlitby nepotrebujeme nijakých, ani anjelských prostredníkov. Práve naopak. Znamenalo by to porušovanie prvého Božieho prikázania. Anjelov používa ako svojich poslov Pán Boh sám podľa toho, ako to On uzná za potrebné. Netreba o nich prosiť, ani sa k nim obracať ako k svojim patrónom, ochrancom. ■

**Zlatá confirmácia,
2. októbra 2022, Rankovce**

Pohľad do cirkevného roka: Adventné obdobie

■ Ľuboslav Beňo

Advent je obdobie celkom na začiatku cirkevného roka, predchádza vianočnému času. V evanjelickej tradícii patrí na úvod vianočného kruhu.

Slovo advent má latinský pôvod zo slova adventus, čo je prekladom gréckych (biblických) výrazov epifania i parrusia, teda príchod. V tom zmysle nám poukazuje na dva rôzne dôrazy: 1. príchod Mesiáša na Vianoce, 2. druhý príchod Mesiáša. Niekde ešte pridávajú tretí, a to je príchod Krista do srdca veriaceho človeka. Takto sa na začiatku cirkevného roka zvlášť vo francúzskej teológii poukazuje na trojitý odkaz adventu: na minulosť, prítomnosť i budúcnosť.

História adventného obdobia je trochu komplikovaná, najstaršie zmienky by sme našli v druhej pol. 4. storočia v diele pripisovanému Hiláriovi z Poitiers (†367) ako o čase pôstu pred Božím narodením. V rámci príprav na Vianoce v podobe pôstu nájdeme toto obdobie na konci 4. storočia ako čas už od 11. novembra až do 6. januára, sviatku Zjavenia. Je to spolu 56 dní, bez víkendov presne 40, 6 týždňov adventu plus 2 týždne Vianoc. Počas toho obdobia sa kresťania vždy v stredu, piatok a sobotu postili, aj preto sa mu niekedy hovorí pôst svätého Martina. Išlo o 40 dní podobných ako 40 dní pôstu pred Veľkou nocou. Niektorí kresťania sa dokonca postili celé toto obdobie. Tu niekde možno hľadať aj nedávny zvyk u nás pristupovať k spovedi (a Večeri Pánovej)

zvlášť v advente. Adventné pôsty ustali v 13. storočí, oficiálne ich zrušil až Kódex kanonického práva z r. 1917. Napriek tomu sa adventné obdobie v rôznych krajinách či oblastiach dodnes nazýva aj Malý, alebo vianočný pôst. V byzantských cirkvách sa toto obdobie začína 15. novembra (tam, kde používajú juliánsky kalendár; sa ich 15. november zhoduje s naším 28. novembrom), pomenovali ho Filipov pôst (u nás Filipovka) podľa svätca, ktorý má svoj deň v kalendári deň pred jeho začatím.

Pápež Gregor Veľký (†604) zaviedol 4-týždenný adventný čas, 4 týždne predstavovali 4.000 rokov od pádu človeka v raji po príchod Krista v Betleheme. Synoda v Limburgu (1038) rozhodla, že advent bude začínať 1. adventnou nedeľou.

Rozpis evanjeliových textov pre jednotlivé nedele pochádza zo 7. storočia. Keďže advent má už z názvu dva hlavné dôrazy, aj obsah štyroch nediel sa delil na dve polovice: prvé dve nedele sa zameriavali viac na druhý príchod Pána Ježiša a druhé dve nedele na prípravu na narodenie Božieho Syna.

Typická farba adventu je síce od 13. storočia fialová, no boli pokusy aj o zavedenie čiernej. Fialová „vzniká zmiešaním červenej a modrej, preto je symbolom rovnováhy, umiernenosti, zmierenia medzi nebom a zemou, dušou a telom, láskou a múdrosťou, spojenia Boha s človekom...“ No v anglikánskom prostredí sa stretáme s modrou (u nás neliturgickou); zvláštnosťou je švédská evanjelická cirkev, ktorá používa bielu farbu. Vo východných cirkvách sa údajne používa červená v alternatíve so zlatou. ■

Pravek a starovek v Rankovciach a na okolí

■ Radoslav Grega

V posledných dvadsiatich rokoch sa podarilo oblasť západného úpätia Slanských vrchov, v ich severnej časti, vyšpecifikovať ako oblasť s pravekou a starovekou históriou. S pravekom sa dlho spájala najmä južná časť Slanských vrchov. Popri viacerých informáciách možno spomenúť predovšetkým Nižnú Myšľu alebo Bohdanovce pri rieke Olšava s históriou praveku (neolit, doba bronzová a ďalšie). Na Bogote sa našiel sekeromlat. Severná časť bola na informácie pomerne strohá. Nález artefaktu z praveku je spomínaný z oblasti Keceroviec. Herľany si našli stabilné miesto nielen pre gejzír, ale aj pre výskyt obsidiánovej industrie zrejme z neolitu. (Industriou sú nazývané predmety vyrobené človekom). Počas spomínaných posledných dvadsať rokov však bolo objavených niekoľko nových miest s kumuláciou obsidiánovej industrie a kamenných nástrojov pravekého človeka na miestach pri Opinej, Kecerovskom Lipovci, Buneticiach, Rankovce – Kecerovce. Zvlášť pri Opinej bolo objavených niekoľko stoviek úštepov, jadier, ojedinele sa našla praveká keramika, niekoľko kamenných sekier, klinov. Jednotlivé lokality boli objavené prevažne na poliach. Niektoré nálezy boli v lesných porastoch. Hrot (5 cm) z obsidiánu bol nájdený pomerne vysoko, pod Makovicou. Pravdepodobne ho tam zavliekla zra-

nená zver. Spomínané nálezy sú predbežne datované do pravekého obdobia neolitu. Teda cca. 5000 rokov pred naším letopočtom. Predkom vyhovovali ťažké pôdy, ktoré dokázali udržať vodu, ktorá niekoľko pravekých storočí chýbala na viacerých miestach Slovenska, kde dnes život prekvitá. V neolite ľudia obrábali pôdu, pestovali obilie, chovali domáce zvieratá.

Ale život po ukončení pravekého obdobia na spomenu- tých miestach nezanikol. Kým v okolitom „kultúrnom svete“ v rámci dávnej Európy zažívali staroveké obdobie, život v okolí Rankoviec prekvital tiež starovekým spôsobom, napriek tomu, že pojem „starovek“ sa často vynecháva zo slovenských dejín. Evidentne regiónom hýbala doba železná. Staroveký človek dokázal vyhľadávať nerasty s obsahom železa, najmä jeho najjednoduchšiu formu v podobe limonitov. Tie sa vyzrážali z roztokov obsahujúcich prvok železo. Dávnovéka struska bola objavená pri Opinej, Kecerovskom Lipovci, Herľanoch, Dargove a na iných lokalitách. To vytváralo názor, že v oblasti mohli byť prítomné kmene starých Germánov, ktoré boli doslova odborníkmi na spracovanie kovov. Ich snahou bolo ubrániť hranice svojej ríše pred expandujúcou Rímskou ríšou. Železo potrebovali hlavne k výrobe zbraní. Samotná prítomnosť Germánov

bola napokon potvrdená objavom pohrebneho miesta pri Rankovciach, ktoré zachytáva vyše päťdesiat hrobov. Na mieste nálezu rímskej mince v lesnom poraste prebiehal od roku 2014 odborný archeologický výskum, ktorý dokázal prítomnosť germánskej kmeňovej komunity. Pôvodne sa predpokladalo, že pochádza zo starej rímskej doby, cca. 100 pñl., v súčasnosti sa datuje do obdobia druhej polovice druhého storočia a prvej polovice tretieho (150-250 nñl.). Ide o unikátne pohrebisko tzv. przeworskej kultúry. V hroboch boli nájdené predmety, ktoré

denne potreboval človek vo svojej dobe, časti výzbroje, meče a štíty. Germánsky človek sa živil predovšetkým poľnohospodárstvom a chovom domácich zvierat. Bol vyspelým remeselníkom. Osobitné významné postavenie mali bojovníci. Nájdené boli aj predmety rímskeho pôvodu.

Nuž, Germáni z Rankoviec sú naozaj dôležitým objavom v posledných rokoch. Indície nás vedú aj na ďalšie miesta v regióne, ktoré čakajú na svoj výskum. Iste doplnia mozaiku zo života našich predkov. ■

***Novozriadená rímska konfirmačná príprava,
1. december 2022, Rankovce***

Budete mi svedkami

■ Monika Beňová

To bol názov seniorátnej konferencie žien v našom senioráte, ktorá sa konala v Herľanoch v termíne 14.-15.9.2022.

Celé stretnutie sa nieslo v duchu vydávania svedectva svojim životom o Pánovi Ježišovi Kristovi v tomto svete. Večer 14.9.2022 bol nádherný jednotlivými svedectvami sestier na otázku: Čo vás utvrdilo v tom, že uveriť v Pána Ježiša ako Spasiteľa má naozaj zmysel a oplatí sa to? Bol to nádherný čas vyplnený vzácnymi svedectvami sestier. Mnohé vôbec prvýkrát vo svojom živote hovorili na verejnosti svoje svedectvo. Tie boli sprevádzané modlitbami i vzájomným pov-

zbudzovaním sa vo vydávaní svedectiev.

Druhý deň sa niesol v duchu prednášky s. Daniely Mikušovej, farárky z Liptovského Petra na biblický verš zo Skutkov apoštolov 1,8: Budete mi svedkami až do posledných končím zeme. V nej sme boli povzbudení k tejto službe. Sestra farárka nás potom uviedla aj do praktickej misie, a to predstavením Misie na Níle, kde sama bola niekoľko rokov riaditeľkou. Dokonca nám pri- niesla aj niekoľko výrobkov tejto misie a ich zakúpením sme mali možnosť túto misiu aj prakticky podporiť.

Bol to naozaj vzácný čas plný povzbudení a posilnení v našej viere i v službe iným ľuďom. ■

ŽATVY JE MNOHO... Stretnutie s Deborahou

■ Monika Beňová

Tak sme si nazvali online stretnutia žien v našom cirkevnom zbore. Spoločne sa takto stretávame už dva roky a sú to vzácne stretnutia, na ktorých spoznávame starozmluvné i novozmluvné postavy žien. Streťujeme ich uprostred ich životných rozhodnutí, neraz aj životných bojov, sme svedkami na jednej strane ich prehier, no na druhej strane nádherného Božieho konania v ich živote.

Prečo „Stretnutia s Deborahou“? Pretože Debora bola sudkyňou v Izraeli, ženou, ktorá odovzdala celý svoj život do služby Bohu, napriek tomu, že bola matkou i manželkou a jej muž sa so záľubou na ňu díval, keď súdievala Izrael. Je vzácnym obrazom ženy, ktorá spojila život manželky, matky a služobníčky.

Dnes, ako ženy, sme veľakrát v mnohých podobných pozíciách, ako bola Debora. Matky, manželky, služobníčky v cirkvi. A naše stretnutia nás povzbudzujú k tomu, aby sme podľa slov Biblie všetko konali tak ako Bohu a nie ľuďom.

Srdečne pozývame aj ďalšie sestry na tieto naše online stretnutia. Nakoľko nie je potrebné nikam chodiť, ani sa obliekať, ani nechať doma nedorobenu prácu, pripájajú sa práve sestry z tej strednej generácie, matky, pracujúce sestry. Ale pozvané sú naozaj všetky. Spolu so sestrou Magdalénou Činčurovou pripravujeme príbehy biblických žien a rozprávame sa o nich ako o tých, ktoré napriek aj svojej nedokonalosti, inokedy výnimočnosti, boli použité Pánom Bohom, aby sa naplnili dejiny spásy.

Streťujeme sa prvý pondelok v mesiaci (niekedy je to aj druhý pondelok, podľa pracovnej vyťaženia) o 19:30. Link na pripojenie sa je na webovej stránke nášho cirkevného zboru.

Nech sa páči, drahé sestry, pripojte sa k nám na Stretnutie s Deborahou a spolu s nami navštívte veľmi zaujímavé, netradičné domácnosti a životy biblických žien. ■

Prečo nemáme na Slovensku Ježišov?

■ z internetu

„A dáš mu meno Ježiš,“ povedal archanjel Gabriel a dovtedy bežné hebrejské meno získalo zrazu nový význam. Nikto sa už ním neodvážil pokrstiť svoje dieťa. Nikto okrem Hispáncov.

Poznáte niekoho, kto sa volá Ježiš? S najväčšou pravdepodobnosťou nie. Keby ste však žili v po španielsky hovoriacej krajine, pobebovali by okolo vás samí Ješúovia. V Mexiku patrí medzi mimoriadne obľúbené, obsadilo šiestu priečku najpoužívanejších krstných mien z obdobia od roku 1930 do roku 2008 a deviatu v z roku 2013. V Španielsku sa mu darí podobne, v roku 2014 bolo jedenástym najčastejšie sa vyskytujúcim krstným menom u novorodencov.

Pôvodne malo svojim nositeľom zabezpečiť špeciálnu ochranu Božieho Syna, je však také bežné, že napríklad väčšina Španielov ho už dnes vníma ako obyčajné meno a nespája si ho s biblickým významom.

Do strednej Európy sa kresťanstvo dostalo v porovnaní s krajinami Rímskej ríše oneskorene a v čase kristianizácie Slovákov bola už Európa, s výnimkou Maďarska a pobaltských štátov, celá kresťanská. Židovské meno Ježiš vyvolávalo v tom čase už náležitú úctu. Nikto si netrúfal ním pomenovať svoje dieťa. Jeho vyslovovanie nadarmo

sa navyše považuje v kresťanskom prostredí za hriech. Preto sa prestalo používať aj v kresťanskom semitskom prostredí.

V židovskom náboženstve sa rovnakej úcty dostávalo menu Jahve. Vyslovoval ho len veľkňaz raz do roka počas židovského sviatku zmierenia Jom kippur.

Slovo Ježiš je slovenskou verziou hebrejského mena Jehosua, skrátené Jošua (alebo Jošuah), v gréčtine má fonetickú podobu Jésús a znamená Boh spasi alebo Boh je moja spása. Patrí medzi tie židovské mená, ktoré v sebe nesú označenie Boha pod menom Jahve alebo El. Takéto mená nazývame teonymá. Patria k nim mená archanjelov Michael (Kto ako Boh) či Gabriel (Božia sila), ale napríklad aj meno Daniel (Boh je môj sudca) či označenie vyvoleného židovského národa Izrael.

Hoci sa meno Ježiš u nás neudomácnilo, prisvojili sme si viacero biblických mien ako Daniel, Samuel či Gabriel. Na naše územie prišli buď s kresťanstvom, alebo ako kultúrny prienik zo židovských diaspór. ■

*Podľa denníka SME,
18.12.2015*

***Nebeský Otče,
keď tvoj Syn, náš Pán Ježiš Kristus, vstal z mŕtvych,
odovzdal svojim učeníkom dôležité poslanie:***

***„Choďte teda a robte mi učeníkov
z ľudí všetkých národov.“***

***Pripomínaš nám, že mocou krstu máme účasť na
misijnom poslaní Cirkvi a nesieme za ňu zodpovednosť.***

***Daj nám dary Ducha Svätého,
aby sme s odvahou a rozhodnosťou
svedčili o evanjeliu.***

***Poslanie, ktoré zveril Ježiš Kristus svojej Cirkvi,
nie je ešte završené, preto ťa prosíme
o nové myšlienky a účinné formy,
ako prinášať do dnešného sveta život a svetlo.***

***Pomôž nám, nech všetky národy zakúsia spasiteľnú
lásku a milosrdenstvo Ježiša Krista,
ktorý s tebou žije a kraluje
v jednote s Duchom Svätým po všetky veky vekov.***

Amen.

November 2022 a náš cirkevný zbor

■ Váš farár

Po dlhšej prestávke vo vydávaní nášho časopisu k vám teraz v pomerne kratšom čase prichádza už druhé, zimné číslo. Ešte raz sa ospravedlňujeme za letný výpadok.

Podme sa pozrieť, ako sme žili v jedenástom mesiaci roka 2022 v našom spoločenstve.

Začiatok sa iste niesol v duchu spomienky na našich zosnulých. Cintoríny sa zaplnili ľuďmi a po ich návšteve ostali vyzdobené mnohé hroby na celkom celý rok. Spomienky na našich blízkych sú dobré, aj Písmo sväté nás pozýva: Spomínajte na svojich vodcov! (Žid 13,7) No budme milí k sebe najmä ešte kým sme tu, na tomto svete, pretože práve tu sa ukazuje náš záujem o našich blízkych a naša láska!

V prvú novembrovú nedeľu 6.11. sa počas služieb Božích v našich kostoloch konal aj volebný konvent s voľbou generálneho dozorcú, veľkú väčšinu hlasov (80,4 %) získala sestra Ing. Renáta Vinczeová, ktorá sa po sčítaní hlasov v celej cirkvi aj napokon stala generálnou dozorkyňou ECAV. Zvolenej kandidátke prajeme Božiu múdrosť a Jeho vedenie.

Počas tej istej nedele sa v Obišovciach konali seniorátne mládežnícke bohoslužby, kde bola zastúpená aj naša mládež.

Niekoľko účastníkov rankov-

ských bohoslužieb v ten istý deň ešte navštívilo miestny cintorín, aby pri krátkej pobožnosti nad hrobmi tu pochovaných farárov Pavla Osztermanna a Dáriusa Končeka poďakovali Pánu Bohu za službu všetkých tých, ktorí duchovne viedli našich predkov, alebo ešte aj mnohých z nás.

V pondelok 14.11. sa po letnej prestávke stretli aj sestry na online, internetovom posedení Stretnutie s Deborou. Veľmi povzbudzujeme aj ostatné sestry k ďalším mesačným stretnutiam!

V novembri sme na fare po troch rokoch (kvôli covidu) otvorili novú skupinu rómskych konfirmandov, prihlásilo sa celkom 29 detí, tešíme sa im a prajeme im výdrž, trpezlivosť a nachádzanie dobrej a správnej cesty životom.

Koncom mesiaca nám začal advent a my sme sa okrem nedeľných bohoslužieb mohli vidieť aj na adventnej večeri v každom z našich kostolov.

Koncom mesiaca, v poslednú nedeľu večer, našla na fare prichýlenie ďalšia rodina z Ukrajiny, z oblasti mesta Dnipro, mama s dvoma deťmi a ich starou mamou. Želáme im, aby u nás našli pokoj a čím skôr sa dočkali možnosti návratu do svojej krajiny v mieri!

V posledný deň sme sa po ťažkej nemoci na cintoríne v Čakanovciach rozlúčili s Lukáškom Šoffom, 7-ročným. Pre rodinu vyprosujeme u nášho Pána Boha veľa síl a útechy! ■

Detská stránka - Vymalujte si: jeseň a zima

■ Julka Grešová

CIRKEVNÝ ZBOR ECAV RANKOVCE
PROGRAM ZBOROVÝCH PODUJATÍ
VIANOCE 2022

Služby Božie	09:00 Bačkovík a Čakanovce 10:30 Boliarov a Rankovce
Večera Pánova	18.12.2022, 1.1. a 5.2.2023
Štedrý večer, Silvester ofera na detskú onkológiu v Košiciach	16:00 Bačkovík a Čakanovce 17:30 Rankovce
1. sviatok vianočný	Televízne Služby Božie 10:00 Boliarov Skrátené Vianočné Bohoslužby 8:00 Čakanovce a Rankovce
2. sviatok vianočný	09:00 Bačkovík a Čakanovce 10:30 Boliarov a Rankovce
Detská besiedka	PI 17:00 Boliarov NE 9:30 Rankovce
Konfirmačná príprava	Róm.: ŠT 18:00 Rankovce Slov.: SO 17:00 Rankovce
Dorasto-Mládež	SO 18:00 Rankovce
Rodinky	19:00 každá 2. sobota
Spevokol	ST 19:00 Rankovce
Online stretnutie sestier s Deborou	9.1.2023 o 19:30 link na webe zboru

Vydavateľ: Cirkevný zbor ECAV Rankovce **Redakčná rada:** Ľubo Beňo, Monika Beňová, Katarína Hašková, Mária Hrehorová, Janette Peková, Milan Vojtko **Grafika:** František Haško ml. **Ročník:** XXVI. **Číslo:** 5 **Adresa redakcie:** Ev. farský úrad, Rankovce 21, 044 45
Mobil: 0918 828 307 **E-mail:** casopis.slovo@gmail.com (redakcia), ecav@rankovce.sk (farský úrad) **Web:** ecav.rankovce.sk